

ODBORNÉ STANOVISKO
hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2015
s výhľadom na roky 2016 – 2017

A/ Východiská spracovania stanoviska k návrhu rozpočtu na rok 2015 s výhľadom na roky 2016-2017

Odborné stanovisko hlavného kontrolóra mesta Levoča k návrhu rozpočtu mesta na rok 2015 s výhľadom na roky 2016-2017 bolo spracované na základe § 18 f, ods.1 písm.c/ zákona č. 369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

A/ 1. Zákonnosť návrhu rozpočtu mesta Levoča

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2015 s výhľadom na roky 2016-2017 je spracovaný z hľadiska:

- zákonosti predloženého návrhu rozpočtu
- metodickej správnosti predloženého návrhu rozpočtu

A/ 1.1. Legislatívny rámec tvorby rozpočtu mesta Levoča

Návrh rozpočtu na rok 2015 s výhľadom na roky 2016-2017 bol zhotovený v súlade s platným právnym poriadkom SR a prijatými VZN mesta Levoča, upravujúcimi vzťah štátneho rozpočtu, rozpočtu samosprávy, rozpočtových organizácii, najmä:

- zákona č.385/2014 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 2015
- zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ktorý upravuje pravidlá rozpočtového hospodárenia a hospodárenia rozpočtových a príspevkových organizácií
- ústavný zákon č.493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, kde predmetom právnej úpravy je najmä eliminovanie rizík pri čerpaní prostriedkov EÚ
- zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý upravuje rozpočty v oblasti územnej samosprávy, rozpočtový proces a pravidlá používania návratných zdrojov financovania a finančné vzťahy k iným rozpočtom verejnej správy
- § 9 zákona č. 369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení
- zákon č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme
- zákon č.564/2004 Z.z.o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a nariadenie vlády č.519/2006 Z.z., ktorým sa mení nariadenie vlády č.668/2004 Z.z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, ktoré upravuje rozpočtové určenie výnosu dane z príjmov fyzických osôb, kritéria a spôsob rozdeľovania výnosu tejto dane
- zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších zmien a doplnkov
- zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl a školských zariadení
- zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve
- zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov
- VZN mesta Levoča s dosahom na plnenie príjmov a čerpanie výdavkov mesta
- interné smernice, zásady a zdokumentované postupy mesta Levoča

A.2 Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu mesta Levoča

A/2. 1. Návrh rozpočtu mesta Levoča – metodická správnosť

Návrh rozpočtu mesta Levoča bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie a v súlade s opatrením MF SR č.MF/010175/2004-42, zo dňa 8.1.2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie a Opatrenia MF/008978/2006-421, MF/0092112/2008-421, MF/011928/2010-421, MF/021218/2010-421, MF/025825/2010-421, MF/010211(2012-421 a MF(23213/2013-421, podľa ktorých sa triedia príjmy a výdavky rozpočtu samosprávy a finančné operácie.

Návrh rozpočtu výdavkov bol spracovaný podľa Vyhlášky ŠÚ SR č.257/2014 Z.z., ktorou bola vydaná štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy.

Návrh rozpočtu samosprávy na roky 2015 – 2017 bol zostavený v nadväznosti na § 14 zákona č.523/2004 Z.z. a podľa Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017 č.MF/008808/2014-411.

A/2. 2. Návrh programového rozpočtu mesta Levoča – metodická správnosť

Samospráva pri spracovaní návrhu programového rozpočtu postupovala podľa § 4 ods.5 zákona č.583/2004 Z.z. s tým, že základný dokument mesta obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch, ktoré bude realizovať samospráva v roku 2015 a 2016-2017 s tým, že samospráva postupovala v súlade s Metodickým pokynom MF SR č.5238/2004-42 a vydaného manuálu, ktorý formuluje ciele a ukazovatele s možnosťou konfrontovať plánované činnosti s realizáciou.

V oblasti výkazníctva spĺňa predložený návrh rozpočtu všetky náležitosti.

A/ 2.3. Zverejnenie návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2015 s výhľadom na roky 2016-2017

Návrh rozpočtu mesta Levoča bol zverejnený obvyklým spôsobom na úradnej tabuli mesta dňa 7.1.2015 v súlade s § 9 ods.2 zákona č.369/1990 Zb. v zákonom stanovenej lehote 15 dní pred jeho prerokovaním orgánmi mesta. Vzhľadom na skutočnosť, že mesto Levoča nemá zriadenú elektronickú úradnú tabuľu na internetovej stránke mesta, zverejnenie rozpočtu mesta na roky 2015-2017 v elektronickej forme na internetovej stránke mesta okrem povinného zverejňovania je možné klasifikovať ako doplnkovú službu mesta, poskytovanú v súlade s § 3 ods.5, 6 zákona č.71/1967 Zb. /správny poriadok/.

B/ Východiská tvorby návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2015

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2015 vychádzal zo zákona č.385/2014 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 2015 a schváleného rozpočtu verejnej správy na roky 2015-2017 zapracovaním novoprijatých legislatívnych zmien a očakávaného vývoja hospodárenia za rok 2014. V nadväznosti na zrealizovanie prognózovaných príjmov mesto zostavilo rozpočet výdavkov.

Návrh rozpočtu na rok 2015 obsahuje skutočné plnenie rozpočtu za roky 2012, 2013, schválený rozpočet na rok 2014, očakávanú skutočnosť na rok 2014 a rozpočet na roky 2015, 2016, 2017, pričom mesto dodržalo pri zostavovaní rozpočtu § 4 ods. 6 zákona č.523/2004 Z.z. a článok 9 ods. 1 ústavného zákona č.493/2011 Z.z.. Rozpočtovníctvo verejnej správy je v zmysle cit.zákonov potrebné konsolidovať, zastaviť zvyšovanie verejného dlhu, čo je možné len cez šetrenie bežných výdavkov a aplikáciou európskych pravidiel aj v samospráve /dlhová brzda, Pakt stability a rastu, metodika ESA 2010/. Štátny rozpočet počíta so šetrením na

investíciách v samospráve v objeme 400 mi.€, čím dochádza ku stagnácii ekonomiky a presunu výdavkov do budúcnosti a toto opatrenie núti samosprávy viac zapájať vlastné zdroje /fondy/. Štátny rozpočet počíta s rozpočtovými prebytkami samospráv v rokoch 2015-2017, čo chce dosiahnuť aj administratívnym opatrením 3 % viazania výdavkov a ich zmrazenia na úroveň roku 2014, ktoré je istým rizikom aj z dôvodu prijatých legislatívnych zmien napr. zvyšovaním minimálnej mzdy, plátov pedagogických zamestnancov, infláciou a pod./ MF SR pri tvorbe rozpočtu prihliada na výsledky samospráv cez systém RIS SAM.

Štátny rozpočet a rozpočty samospráv vychádzajú z prognózy vývoja ekonomiky a daňových a odvodových príjmov, pričom sa nezmenil odhad nedaňových príjmov ani odhad výdavkov. Samosprávy požadujú navýšenie podielových daní na 70,3%, zrealizáciu kapitálových príjmov a výdavkov a zvýšenie transferov na krytie preneseného výkonu štátnej správy, ktorý je však pre rok 2015 znížený o 12 % oproti roku 2014, kde je podfinancovaný výkon na úseku stavebnej agendy, životného prostredia a registra obyvateľov.

Prognózy naplnenia príjmov, valorizácia výdavkov a viazanie ich výšky sú rizikami rozpočtového procesu a preto je nevyhnutné počítať s nepriaznivým vývojom a mať prijaté opatrenia na eliminovanie dopadov na rozpočtové hospodárenie.

C/ Tvorba návrhu rozpočtu mesta Levoča na rok 2015

C/ 1.1. Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2015

Mesto Levoča vzhľadom na komunálne voľby v novembri 2014 a vykonané zmeny v zložení štatutárnych orgánov mesta spracovalo návrh rozpočtu na rok 2015 až v roku 2015 a z tohto dôvodu do doby prijatia rozpočtu na rok 2015 sa mesto riadi rozpočtovým provizóriom v zmysle zákona č.583/2004 Z.z.

Rozpočet samosprávy, spracovaný v súlade so zákonom č.583/2004 Z.z. je základným nástrojom finančného hospodárenia, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku a zároveň je súčasťou rozpočtu verejnej správy. Samotný rozpočet vyjadruje samostatnosť mesta vo veciach hospodárenia v rámci verejnej správy a zodpovednosť orgánov samosprávy pri spravovaní vlastných príjmov, výdavkov a majetku.

Hlavný kontrolór pri spracovaní stanoviska vychádzal z predloženého návrhu rozpočtu, ktorý bol spracovaný exekutívou na základe analýzy vývoja, prognózovaného stavu vývoja príjmov a potrieb a požiadaviek na zabezpečenie činnosti samosprávy. **Návrh rozpočtu objektívne hodnotí vlastnú výkonnosť mesta a jeho možnosti v oblasti naplnenia príjmov a čerpania výdavkov.** Rozpočet je zostavený podľa stanovenej štruktúry a v súlade s rozpočtovými pravidlami, garantuje plnenie funkcií mesta, bol zverejnený na úradnej tabuli mesta.

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2015 je spracovaný v súlade s § 9 ods.1 zákona č.583/2004 Z.z. v členení na rozpočet na rok 2015, rok 2016 a rok 2017. Rozpočet na rok 2015 je záväzný, rozpočty na nasledujúce roky majú orientačný charakter a spresňujú sa v nasledujúcich rozpočtových rokoch.

Návrh rozpočtu je zostavený v súlade s § 10 ods.3 zákona č. 583/2004 Z.z., vnútorne sa člení na bežný rozpočet /bežné príjmy a bežné výdavky/, kapitálový rozpočet /kapitálové príjmy a kapitálové výdavky/ a finančné operácie.

Návrh rozpočtu je zostavený v súlade s § 10 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z. na úrovni hlavnej kategórie economickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, je spracovaný podľa programov, zámerov a cieľov obce, v nadväznosti na § 10 ods. 5 cit.zákona je predložený v členení podľa rozpočtovej klasifikácie a v nadväznosti na § 10 ods.6 cit.zákona obsahuje aj údaje o finančných operáciách.

Návrh rozpočtu vychádza na strane z príjmov z predpokladaného príjmu podielových daní v zmysle zákona č.564/2004 Z.z. a nariadenia vlády SR č.668/2004 Z.z.. a obsahuje aj finančné vzťahy v oblasti príjmov a výdavkov k fyzickým osobám a právnickým osobám zapojeným na rozpočet mesta, zapracované finančné operácie, príjmy a výdavky vyplývajúce z VZN mesta, transfery na prenesený výkon štátnej správy, príjmy a výdavky rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií v priamej zriaďovateľskej pôsobnosti mesta a finančné vzťahy k obchodným spoločnostiam, ktorých zriaďovateľom je mesto.

Návrh rozpočtu na rok 2015 – 2017, v členení podľa § 10 ods.3 a § 10 ods.7 zákona č.583/2004 Z.z.:

	2014	2015	2016	2017
Bežné príjmy	9 248 781	9 371 251	9 498 279	9 623 909
Bežné výdavky	9 065 389	8 933 786	9 049 689	9 049 695
Hospodárenie: prebytok	+ 183 392	+ 437 465	+ 448 590	+ 574 214
Kapitálové príjmy	3 757 809	1 665 541	0	0
Kapitálové výdavky	4 520 654	3 112 692	62 128	161 306
Hospodárenie: schodok	762 845	-1 447 151	-62 128	-161 306
Finančné operácie príjmové	1 109 287	1 413 121	0	0
Finančné operácie výdavkové	529 834	403 435	386 462	412 908
Hospodárenie: prebytok	579 453	1 009 686	-386 462	-412 908
Príjmy celkom	14 115 877	12 449 913	9 498 279	9 623 909
Výdavky celkom	14 115 877	12 449 913	9 498 279	9 623 909
Hospodárenie vyrovnané	0	0	0	0

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2015 s výhľadom na roky 2016-2017 je zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet na rok 2015 je prebytkový v objeme 437 465,-€, kapitálový rozpočet je schodkový v objeme 1 447 151,- € a hospodárenie z finančných operácií predstavuje prebytok 1 009 686,- €.

Návrh rozpočtu bol tvorený na základe platnej legislatívy v nadväznosti na záväzky k EÚ, dlhovej brzde, štátnemu rozpočtu, VZN mesta a zmluvných záväzkov mesta k 1.1.2015 **s členením na plnenie zákonných povinností samosprávy /financovanie prenesených a originálnych kompetencií mesta, splácanie istín úverov podľa úverových zmlúv/ a jej možností vo verejnom záujme spolufinancovať aj iné vyhradené činnosti a služby /podpora kultúry, športu, verejnej dopravy, sociálnych služieb a pod/.**

Na základe analýzy potrieb je nevyhnutné **venovať pozornosť financovaniu činností, ktoré je samospráva povinná zabezpečiť, najmä hospodáreniu s vlastným majetkom samosprávy, ktoré je dlhodobo podfinancované /napr.opravy a údržba budov, miestnych chodníkov a komunikácií a pod./.** Z tohto dôvodu je nevyhnutné postupovať v súlade so zákonom č.369/1990 Zb. a zákonom č.138/1991 Zb.o majetku obcí a hospodáriť s majetkom obce v prospech rozvoja obce, majetok zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať.

Návrh rozpočtu na rok 2015 je napätý, zostavený ako záchranný, bez tvorby rezerv, bez zapojenia vlastných mimorozpočtových zdrojov, ktoré mesto v minulom období vyčerpalo a nové rezervy netvorilo. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať tvorbe rezervného fondu.

Mesto Levoča si dlhodobo uplatňovalo odklad splátok istín úverov, ktoré ovplyvnia finančné toky v rokoch 2015-2022. V roku 2015 musí dôjsť k prierezovému prehodnoteniu položiek rozpočtu v príjmovej i výdavkovej časti, napr. príjem z prenájmu VŠNP Levoča a.s., VZN o miestnych daniach a poplatkoch najmä vo vzťahu k dani z nehnuteľností, ktorých výšku v SR namieta aj EÚ, VZN o odpadoch, VZN

o poplatkoch za služby v školstve, sociálnej oblasti, zmluvný vzťah s prevádzkovateľom služieb v oblasti verejnej dopravy a pod. Vzhľadom na šetrenie zdrojov je nevyhnutné **venovať pozornosť aj reštrukturalizácii organizácií v priamej zriaďovateľskej pôsobnosti mesta** /rozpočtové, príspevkové organizácie a obchodné spoločnosti/.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať obchodným spoločnostiam, ktorých 100 % zriaďovateľom je mesto Levoča a tieto spoločnosti hospodária s verejnými prostriedkami a podliehajú verejnej kontrole, je nevyhnutné prehodnotiť ich činnosť, preukázanosť vynakladania verejných zdrojov, prínos pre mesto a zapojenosť na rozpočet mesta. **Zriadenie obchodných spoločností mestom alebo účasť v obchodnej spoločnosti by mala byť recipročne prínosom pre samosprávu.** Pri prehodnotení návrhu rozpočtu je zrejmé, že efektívnou obchodnou spoločnosťou sú Lesy mesta Levoča s.r.o., ktoré si plnia voči vlastníkovi majetku a zároveň zriaďovateľovi povinnosti, ktorými sa zmluvne zaviazali a spoločnosť plní účel a funkciu, na akú bola zriadená. Z dlhodobej činnosti Stavebnej prevádzkárne s.r.o., ktorá je zriadená za účelom výkonu podnikateľskej činnosti na úseku stavebnej výroby za účelom výkonu opráv a údržby aj majetku mesta nemožno konštatovať efektívnosť hospodárenia obchodnej spoločnosti už i vzhľadom na skutočnosť, že nikdy v histórii jej existencie neprispela výnosom z disponibilného zisku do rozpočtu mesta, prínosom je len obchodný majetok, ktorý spoločnosť nadobudla obchodnou činnosťou ale ktorý je amortizovaný, pričom náklady na vykonané opravy a údržbu mestského majetku sú hradené mestom v rámci dodávateľsko-odberateľských vzťahov a vždy za odplatu. Obdobne je potrebné venovať pozornosť prehodnoteniu efektívnosti majetkového vkladu mesta v obchodnej spoločnosti VŠNP Levoča a.s., prehodnotiť nájomný vzťah s touto obchodnou spoločnosťou a vynaloženými finančnými zdrojmi na opravy, údržbu a technické zhodnotenie nehnuteľného a hnutel'ného majetku vo vlastníctve mesta, ktorá je obchodnou spoločnosťou - poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Nie je taxatívne ustanovenou povinnosťou samosprávy v zmysle § 4 ods. 2 písm.h/ zákona č.369/1990 Z.z. zabezpečovať zdravotnú starostlivosť občanom regiónu.

Plánované opatrenia, prijaté exekutívou mesta počas roku 2015 sa premietnu v rozpočte mesta najskôr v II.polroku 2015, čo samozrejme vyvolá návrhy na vykonanie rozpočtových opatrení v roku 2015.

C/ 1.2. Návrh rozpočtu príjmov mesta Levoča na rok 2015

	2014	2015	2016	2017
Bežné príjmy celkom	9248781	9371251	9498279	9623909
- Z toho výnos dane z príjmov	4377843	4810000	4954300	5102929
- Vlastné daňové a nedaňové príjmy	1647922	1654708	1677142	1654143
- Granty a transfery	3223016	2906543	2866837	2866837
Kapitálové príjmy celkom	3757809	1665541	0	0
- Z toho kapitálové príjmy	212821	0	0	0
- Granty a transfery	3544988	1665541	0	0
Finačné operácie príjmové celkom	1109287	1413121	0	0
- Z toho prijaté úvery	1044496	189362	0	0
- Prevody fondov a nevyčerp.dotácie	64791	1223759	0	0
Príjmy celkom	14115877	12449913	9498279	9623909

Návrh bežného rozpočtu mesta je prebytkový v objeme 437 465,- €, pričom mesto je v roku 2015 povinné hradiť z týchto zdrojov splátky istín úverov v objeme 400 435,- €.

Rozpočtovaný výnos dane z príjmov zo štátneho rozpočtu v objeme 4 810 000,- € predstavuje základnú zložku vlastných daňových príjmov mesta a **je navrhovaný v súlade s východiskovými štatistickými údajmi prognózovaného podielu** na výnose dane z príjmov fyzických osôb pre rok 2015 **so zohľadnením princípu opatrnosti**. V roku 2015 došlo k 1,10% nárastu týchto príjmov oproti očakávanej skutočnosti za rok 2014 a tento výnos predstavuje 51,33 % bežných príjmov mesta.

Exekutíva mesta zhodnotila vývoj príjmov a navrhovaný prebytok bežného hospodárenia je reálny. Navyšovanie príjmov rozpočtu bez ich reálneho naplnenia by znamenalo uistenie o vzniku možných rizík pri financovaní samosprávy, čo sa v praxi premietne tak, že samospráva nebude schopná plniť povinnosti, vyplývajúce z bežného hospodárskeho styku a dlhovej služby. Potvrdením krátkozrakosti nadsadenia budúcich príjmov je aj skutočnosť, že mesto v rokoch 2011- 2014 krylo výpadok z poklesu príjmov z podielových daní „použitím“ mimorozpočtových zdrojov i keď s podmienkou ich rozpočtovaného vrátenia, čo v praxi znamenalo pokles kondície mesta zabezpečovať zákonom stanovené povinnosti zodpovednou rozpočtovou politikou a prenos výdavkov až do obdobia rokov 2015-2022.

Príjem mesta Levoča v oblasti vlastných daňových a nedaňových príjmov /miestne dane a poplatky, príjmy z vlastníctva majetku a ostatné vlastné príjmy/ je rozpočtovaný v objeme 1 654 708,- € a vychádza z platných VZN mesta Levoča, cenníkov a zmluvných vzťahov. Mesto Levoča v roku 2015 prierezovo prehodnotí schválené výšky miestnych daní a poplatkov s cieľom ich zrealizovania, čo sa však premietne v príjmoch najskôr v druhej polovici roku 2015. Na základe upozornení EÚ aj SR a tým aj **samosprávy sú povinné prijať opatrenia a zrealizovať majetkové dane najmä daň z nehnuteľností**. Tu je nevyhnutné upozorniť na vznik možných rizík z titulu prenosu finančného zaťaženia na občanov mesta plošne, kde vzhľadom na sociálnu a demografickú štruktúru obyvateľov mesta nemôžeme garantovať i nadväznú likviditu pohľadávok.

V roku 2015 **je potrebné vykonať revíziu vzťahov, ktorých predmetom je užívanie majetku mesta /výpožičky, bezplatné nájmy/** v prospech iných subjektov a to minimálne vo výške v rozsahu platnej legislatívy /napr. VŠNP Levoča a.s., záujmové združenia a pod./ .

Tak ako upozorňujú samosprávy dlhodobo, s prenosom kompetencií úloh štátu na obce nedošlo i k dostatočnému finančnému krytiu preneseného výkonu štátnej správy /REGOP, matrika, stavebný úrad, školský úrad, ŠFRB .../ a mesto s cieľom zabezpečenia týchto činností pre občanov v plnom rozsahu musí finančne participovať na úhrade skutočných výdavkov.

V oblasti naplnenia vlastných daňových i nedaňových príjmov je potrebné venovať pozornosť aj činnostiam rozpočtových, príspevkových organizácií, stanoviť možnosti mesta i nevyhnutný verejný záujem a poskytovanie služieb spolufinancovať aj zmluvnými partnermi a občanmi mesta.

Zriadenie, výkon podnikateľskej činnosti a jej kontrolu v obchodných spoločnostiach, ktorých zriaďovateľom alebo spoločníkom či akcionárom je mesto Levoča je nevyhnutné prehodnotiť s cieľom prehodnotenia ich zapojenia do rozpočtu mesta.

Kapitálové príjmy sú rozpočtované v objeme 1 665 541,- € z prijatých grantov a transférov s účelom použitia na II.etapu prestavby NMP, opravu budovy mestského úradu a refundácie realizovaných projektov /projektové dokumentácie, splátky preklenovacích úverov na už realizované akcie hradené z projektov/. Mestu Levoča vzhľadom na pokles konkurencieschopnosti a záujmu občanov i investorov **nedarí realizovať odpredaj dubiózneho majetku a nepočíta s naplnením týchto príjmov**.

Finančné operácie na strane príjmov predstavujú objem 1 413 121,- €, z toho prijatý dlhodobý úver na spolufinancovanie grantov predstavuje 189 362,- € /II.etapa NMP, NMP 4/ a prijaté dotácie na realizované projekty 1 223 759,- € /TH ZŠ, II.etapa NMP/. Mesto v predchádzajúcom období netvorilo len čerpalo mimorozpočtové zdroje a rezervný fond a z tohto dôvodu nemá vlastné zdroje na spolufinancovanie investičných akcií.

Hlavný kontrolór mesta sa oboznámil s **návrhom rozpočtu na strane naplnenia príjmov**, ktorý vychádza z reálnych východísk a prepočtov podľa platných právnych noriem a VZN mesta Levoča, obsahuje prognózované zmeny na rok 2015 a **zohľadňuje princíp opatrnosti a uistenia o naplnení príjmovej časti rozpočtu**.

Kontrolór mesta Levoča odporúča exekutíve mesta venovať zvýšenú pozornosť priebežnému napĺňaniu daňových príjmov a vopred spracovať opatrenia na strane výdavkov vo forme stanovenia priorít a viazania výdavkov.

C/ 1.3. Návrh rozpočtu výdavkov mesta Levoča na rok 2015

	2014	2015	2016	2017
Bežné výdavky	9 065 389	8 933 786	9 049 689	9 049 695
Kapitálové výdavky	4 520 654	3 112 692	62 128	161 306
Finančné operácie výdavkov	529 834	403 435	386 462	412 908
Výdavky celkom	14 115 877	12 449 913	9 498 279	9 623 909

Pri spracovaní návrhu rozpočtu výdavkov samosprávy na rok 2015 predkladateľ vychádzal z požiadaviek oddelení MsÚ, príspevkových a rozpočtových organizácií, žiadostí zriaďovateľov neštátnych škôl, žiadostí o poskytnutie dotácií a uzavretých zmluvných vzťahov. Pri spracovaní požiadaviek zohľadnil platné právne normy a VZN mesta Levoča.

Návrh výdavkov bežného rozpočtu je spracovaný podľa funkčnej klasifikácie a je vecne podrobne vymedzený v návrhu programov a **zohľadňuje financovanie len zákonom taxatívne ustanovených povinností, v časti fakultatívnych plnení došlo k prehodnoteniu výdavkov plošne v rámci možností mesta a k ich znižovaniu**. Návrh rozpočtu na rok 2015 vo výdavkovej časti bol zostavený ako reštrikčný

V oblasti výdavkov bežného rozpočtu predstavuje pokles bežných výdavkov v roku 2015 oproti rozpočtu na rok 2014 len 0,99 % a javí sa, že návrh rozpočtu neobsahuje avízované šetrenie či už z pohľadu požiadaviek štátneho rozpočtu alebo samosprávy /povinnosť viazať výdavky v objeme 3 % roku 2014/. **Porovnaním návrhu rozpočtu na rok 2015 s rokom 2014 sa javí, že navrhované zmeny a ich konzekvenckie sa nepremietli do návrhu rozpočtu na rok 2015**. Exekutíva mesta sa venovalo pri tvorbe rozpočtu zhodnoteniu výkonnosti vo všetkých kapitolách a položkách prierezovo s návrhmi na šetrenie bežných výdavkov. **Vzhľadom na doterajšie predbežné uistenie o skutočnom prekročení čerpania výdavkov za rok 2014**, ktoré návrh rozpočtu na rok 2015 ešte neobsahuje, **bude podrobné porovnanie príjmov a výdavkov realizované až pri schvaľovaní záverečného účtu za rok 2014** po zapracovaní všetkých účtovných operácií a vzťahov za rok 2014 v mesiaci apríl 2015, pričom už teraz je zrejmé, že časť výdavkov z roku 2014 bude hradená z rozpočtu roku 2015 a zaťaží ho. V roku 2015 vzhľadom na predpokladané zmeny štruktúry chodu úradu a povinnosti financovania činností samosprávy i možnosti spolufinancovania potrieb, realizovaných vo verejnom záujme dôjde k prehodnoteniu VZN mesta i zmluvných vzťahov s tým, že v II.polroku 2015 sa šetrenie prejaví v rozpočte formou prijatia rozpočtových opatrení .

Mesto Levoča pristúpilo v súlade so zákonom č.385/2014 Z.z. k šetreniu a viazaniu výdavkov za rok 2015 oproti skutočným výdavkom roku 2014 i napriek skutočnosti, že v roku 2015 došlo k navýšeniu výnosov z podielových daní.

Rozpočet bežných výdavkov bol spracovaný v členení na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov v zmysle § 7 ods.1 zákona č.583/2004 Z.z. a financovanie výdavkov na zabezpečenie samosprávnych pôsobností mesta, činnosti rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených mestom, výdavky spojené so správou mesta, správou a údržbou majetku mesta. V súlade s § 6 ods.12 písm.b/ zákona č.596/2003 Z.z. boli v rozpočte mesta vyčlenené finančné prostriedky na dotácie pre neštátne školy a školské zariadenia.

V zmysle § 7 ods.2 a 4 zákona č.583/2004 Z.z. mesto vyčlenilo na príslušný rok aj finančné prostriedky na **poskytnutie dotácií**, ktoré v zmysle § 4 ods.3 písm.h/ zákona č.369/1990 Zb. môže poskytnúť za zabezpečovanie kultúry, záujmovej činnosti, telesnej kultúry a športu. **V nadväznosti na § 7 ods.6 zákona č.583/2004 Z.z.ich poskytnutím nemožno zvýšiť celkový dlh mesta.** Mesto Levoča si v rokoch 2012-2014 uplatnilo odklad zmluvne dojednaných splátok istín úverov a čerpalo výdavky z rozpočtu na poskytnutie dotácií. Z dôvodu zvýšených finančných požiadaviek záujmových združení je nutné dotácie prehodnotiť a požadovať ich participáciu na finančnom zabezpečení činnosti a preukázanosť spolufinancovania aktivít.

Dlhodobý **pokles príjmov z podielových daní** z dôvodu zmeny výpočtu koeficientov **v oblasti školstva** na úseku financovania originálnych kompetencií **znamená nevyhnutnosť prehodnotenia výdavkov v tejto oblasti a prijatie závažných opatrení** na udržanie chodu zariadení na úseku školstva, redukciu služieb alebo prenos finančného zaťaženia na prijímateľov služby.

Prehodnocovaním výdavkov rozpočtu na rok 2015 je potrebné naďalej hľadať rezervy a prijímať ozdravné opatrenia na zabezpečenie vyrovnaného rozpočtového hospodárenia mesta i napr. prehodnotením finančných výdavkov, úverov a úrokov, analyzovať činnosť Mestskej polície, prehodnotiť poskytovanie služieb vo verejnom záujme /MHD, opatrovateľské služby/, redukovať reklamu, náklady na TV a LIM, vyhľadávať investorov do HPZ, riešiť vodovodné prípojky v lokalite Levočské Lúky, Mesto sa nevyhne aj nepopulárnym opatreniam a to v nadväznosti na pokles výkonov územnej samosprávy v dôsledku zníženia zdrojov aj znižovaním stavu zamestnancov.

Návrh kapitálového rozpočtu výdavkov vo výške 3 112 692,-€, predstavuje investície do prestavby II.etapy NMP, opravu budovy NMP 4, rekonštrukciu zimného štadióna a strechy priláhlej budovy, bývanie a občiansku vybavenosť, opravu chodníkov. Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový v objeme 1 447 151,- €, ktorý je krytý grantmi a úvermi, mesto nemá vlastné zdroje na obstaranie investícií a rozvoj mesta. V oblasti čerpania výdavkov na investície je nevyhnutné postupovať v súlade s PHSR a jeho Akčným plánom, stanoviť priority, harmonogram akcií a možnosti ich finančného krytia tak, aby finančne náročné projekty na spolufinancovanie so vznikom možného rizika navyšovania výdavkov počas realizácie projektov navzájom nekolidovali a nespôsobili mestu finančnú záťaž, ktorú nie je schopné sanovať z vlastných zdrojov.

Súčasťou návrhu rozpočtu sú aj výdavky na finančné operácie, ktoré budú použité na úhradu splátok istín úverov a leasingu v zmysle zmluvne dojednaných podmienok v objeme 403 435,- €.

C/ 1.4. Programový rozpočet mesta Levoča na rok 2015

V zmysle § 4 ods.5 zákona č.583/2004 Z.z. rozpočet mesta musí obsahovať aj zámery a ciele, tzv.programový rozpočet, ktorý obsahuje 14 programov so stanovením zámeru a zodpovednosti za jeho plnenie a čerpanie. Návrh programového rozpočtu posilňuje

zodpovednosť za nakladanie s verejnými prostriedkami, poskytuje potrebné informácie o výdavkoch a zmysel použitia zdrojov pri naplňaní zámerov a cieľov.

Návrh rozpočtu na rok 2015 bol zostavený ako programový t.j.zdôrazňujúci vzťah medzi rozpočtovými výdavkami a očakávanými výstupmi a výsledkami realizovaných rozpočtových programov a aktivít. Pre rok 2015 je rozpočtovaných 14 programov, ktorých súčasťou sú ďalšie podprogramy analyticky spracované až na jednotlivé projekty.

C/1.5. Dlhová služba

V oblasti výdavkových finančných operácií v roku 2015 predstavujú splátky istín úverov 403 435,- €, z toho splátky dlhodobých úverov 239 709,- €, preklenovacích úverov na vykrytie časového nesúladu 96 973,- € a splátky ŠFRB 63 753,- €, čo znamená odliv cashových peňazí z prebytku hospodárenia bežného rozpočtu roku 2015. Splátky úverov budú hradené na úkor rozsahu a kvality poskytovaných služieb obyvateľom mesta. Splátky istín úverov a úrokov z úverov znamenajú najmä viazanie voľných disponibilných zdrojov na obstaranie výdavkov a investičný rozvoj mesta, kde splátky úrokov z úveru sú hradené z bežných výdavkov mesta a v roku 2015 sú rozpočtované v objeme 103 000,- €. Splátky istín dlhodobých úverov, ktoré sú aj predmetom dlhovej služby je povinné vykryť z prebytku hospodárenia bežného rozpočtu.

Predpokladaná úverová zadlženosť mesta k 31.12.2015 je rozpočtovaná na úroveň 25,71 % bežných príjmov minulého roku, pričom sú v prepočte zohľadňované aj bežné príjmy na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, z ktorých nie je možné financovať splácanie istín. **Úroková zadlženosť mesta sa zvýšila a predstavuje 5,01 %**. **V roku 2015 vo finančných operáciách je rozpočtované poskytnutie dlhodobého úveru v objeme 189 362,- € na krytie spolufinancovania investičných akcií**.

Ďalšie navyšovanie úverovej zadlženosti samosprávy sprevádza viazanie budúcich príjmov na splátky istín a vznik neproduktívnych nákladov z titulu platieb úrokov z úveru, čo obmedzí tvorbu priaznivého výsledku hospodárenia mesta až do roku 2022. Pri poskytnutí úverov je nutné zohľadniť potreby mesta, účel poskytnutia úveru, štruktúru úverov a dodržiavať dlhodobu prognózovaný stav s tým, aby aj pri poklese príjmov mesto bolo schopné splácať istiny poskytnutých úverov a príslušenstvo k nim. Hlavný kontrolór odporúča prehodnotiť úverové zaťaženie mesta a obozretne pristupovať k obstarávaniu majetku mesta, ktoré je nevyhnutné kryť z cudzích nenávratných zdrojov a vlastných zdrojov a pri poskytnutí cudzích návratných zdrojov financovania zohľadniť návratnosť investícií i splatnosť úverov, nárast majetku a pridanú hodnotu pre mesto. Použiť cudzie zdroje na krytie bežných alebo neproduktívnych výdavkov mesta znamená primerané uistenie o vzniku budúceho rizika s dosahom na platobnú schopnosť a likviditu záväzkov voči partnerom samosprávy t.j.aj voči bankovým subjektom.

C/ 1.6. Rozpočet Mestského kultúrneho strediska v Levoči

V oblasti **financovania kultúry v meste je rozpočtovaný transfer 292 760,- €**, **predpoklad dosiahnutia vlastných príjmov je 87 000,- €**. Rozpočtované výdavky MsKS sa použijú v oblasti miezd, odvodov a dodávok tovarov a služieb a sú na hranici nevyhnutných prevádzkových nákladov. Hlavný kontrolór odporúča vedeniu mesta venovať pozornosť hlavnému poslaniu zriadenej príspevkovej organizácie, ktorej základnou činnosťou je poskytovanie služieb v oblasti kultúry, čo vzhľadom na rozsah organizovania kultúrnych podujatí nie je organizácia schopná kryť z vlastných zdrojov. Poskytnuté príspevky mesta slúžia len na zabezpečenie prevádzky majetku, zvereného do správy organizácie, pričom nie sú rozpočtované žiadne zdroje na jeho opravy a údržbu. Možno konštatovať, že kultúrna ustanovizeň v meste sa mení len na správcu majetku mesta.

C/ 1.7. Rozpočet Technických služieb mesta Levoča

V oblasti financovania činnosti Technické služby mesta Levoča je rozpočet opäť reštrikčný, v roku 2015 je rozpočtovaný transfer 1 155 102,- €. Šetrenie bolo zaznamenané vo všetkých oblastiach – údržba ciest, verejná zeleň, verejné osvetlenie, nakladanie s odpadmi, prevádzka športovísk, správa a údržba delimitovaného majetku a ostatné činnosti, ktoré sú momentálne poskytované v minimálnom rozsahu. V roku 2015 nie je rozpočtovaný žiadny rozvoj príspevkovej organizácie vyčlenením zdrojov na kapitálové výdavky ani žiadne zdroje na opravy a údržbu majetku mesta. Príspevok mesta vzhľadom na zverenú správu majetku je dlhodobo podhodnotený.

C/ 1.8. Rozpočty rozpočtových organizácií mesta – školy a školské zariadenia

Vzhľadom na skutočnosť, že rozpočty jednotlivých škôl a školských zariadení sú prostredníctvom prijatých transferov zo štátneho rozpočtu priamo napojené na rozpočet mesta, prostredníctvom kapitoly školstva dochádza k presunu finančných prostriedkov na jednotlivé školy na základe ročne ustanovenej výšky platieb podľa VZN mesta.

Z Á V E R

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2015 s výhľadom na roky 2016-2017 je zostavený bez rizík, opatrne a zodpovedne, v požadovanej štruktúre, vychádza z ukazovateľov a prepočtov /prognózy, štátny rozpočet, právny poriadok, navrhované zmeny/.

Návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2015 bol spracovaný a zverejnený dňa 7.1.2015. Odborné stanovisko hlavného kontrolóra mesta k návrhu rozpočtu na rok 2015 bolo spracované na základe § 18 f, ods.1 písm.c/ zákona č. 369/1990 Zb.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Pri spracovaní odborného stanoviska k návrhu rozpočtu mesta na rok 2015 hlavný kontrolór posúdil spracovaný návrh z hľadiska legality, t.j. posúdenie súladu s platnou legislatívou a stanovenou metodikou tvorby a výkazníctva a z hľadiska legitimacy t.j. kompetencií mesta, úloh, pôsobnosti a právomoci štatutárov mesta pri rozhodovaní o nakladaní s prostriedkami a majetkom obce.

Hlavný kontrolór mesta Levoča nezistil žiadne pochybenia a porušenia platných právnych noriem pri zostavovaní návrhu rozpočtu mesta na rok 2015, nevyvodzuje zásadné pripomienky k procesu tvorby rozpočtu a oprávnenosti výdavkov.

Odporúčania hlavného kontrolóra mesta zohľadnené v odbornom stanovisku majú odporúčací charakter, nie sú pre exekutívu mesta právne záväzné i keď sú navrhované v konzekvenciách eliminovania možného budúceho rizika plnenia príjmov a čerpania výdavkov samosprávy.

Hlavný kontrolór mesta Levoča odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Levoči :
- schváliť návrh rozpočtu mesta Levoča na rok 2015

- návrh rozpočtu mesta Levoča na roky 2016-2017 zobrať na vedomie.

V Levoči, dňa 19.1.2015

Vypracovala:

Mgr.Rusnáčiková Dana – hlavný kontrolór

Zahurancová Anežka – referent ÚHK

.....

.....